

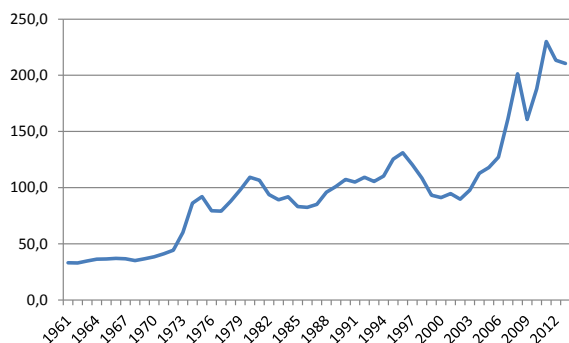
KOCKÁZATOS ÜZLET

A [leggazdagabb magyarok listáján](#) sok olyan régi és új szereplő van, akinek vagyona mezőgazdasági vállalkozásból származik, nem csoda, hogy sokan [más – mostanság nem olyan jól menő – szakmából](#) is megpróbálkoznak az agrártevékenységgel. A Központi Statisztikai Hivatal november 13-án közzétett [jelentése](#) a mezőgazdasági termelői árak szeptemberi nagy eséséről azonban arra figyelmeztet, hogy igencsak volatilis ágazatról van szó. Aki ebbe nem csupán az uniós támogatások felszívása céljából vág bele, hanem gazdálkodással (is) akar üzleti sikert elérni, az jól teszi, ha ért is hozzá, vagy legalább a megfelelő tudású és nagyon járatos szakembereket alkalmaz.

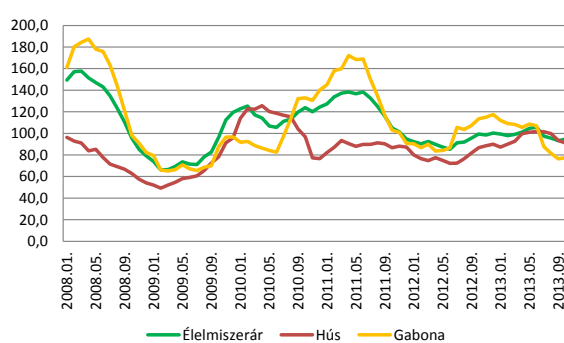
A KSH tájékoztatása szerint a mezőgazdasági termelői árak 2013 szeptemberében csaknem 14%-kal voltak alacsonyabbak az előző évinél, ezen belül a növénytermesztésé 23%-ot esett, az állattenyésztésé kicsit magasabb volt a tavalyinál. Az ismert gazdasági portál, a Portfolio.hu igen látványos ábrákon [mutatta be](#), milyen szélsőségek között ingadoztak az agrárárak az elmúlt bő öt évben. Ez persze egyáltalán nem példa nélkül álló. [A FAO statisztikái](#) szerint az élelmiszerárak mind hosszú-, mind rövidtávon jókora kilengéseket képesek produkálni. Az is látszik, hogy az élelmiszerárak 2007 óta – az első generációs bio-üzemanyag termelés felfutása miatt - igen magas szinten vannak, így valószínűsíthető, hogy előbb-utóbb bizonyos mértékű korrekcióra kerül sor (amiben a másodgenerációs bio-üzemanyagok térnyerése is közrejátszik), ami talán már meg is indult.

FAO élelmiszerárak

Élelmiszer árindex, 2002-2004 = 100

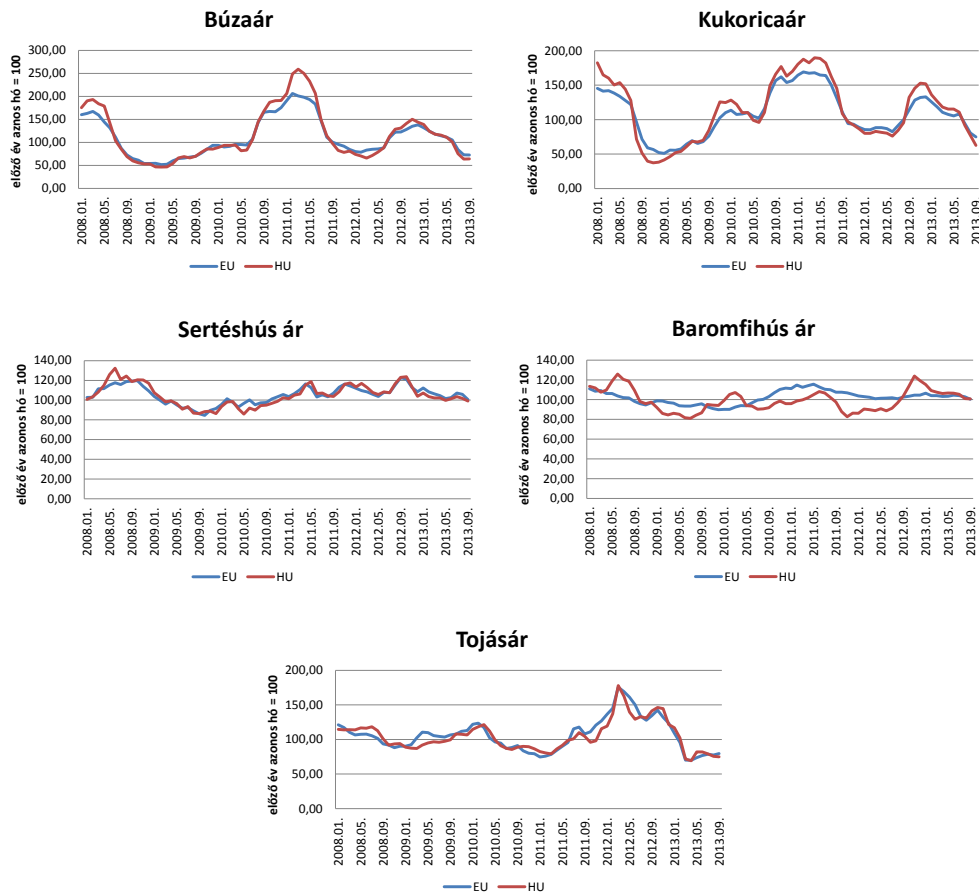
Termékárindexek, előző év azonos hó = 100

Forrás: FAO

A magyar mezőgazdaság számára persze a közelebbi piacok árai a meghatározóak. Az Európai Unió kiegyenlítő mechanizmusai valamelyest ugyan valóban tudják tompítani a világpiaci áringadozások szélsőségeit, de az eltérések nem túl nagyok. Az uniós [árindexek](#) kilengései ugyan valamelyest alacsonyabbak, mint a magyar értékek, de mind az közösségi, mind a hazai görbéken megfigyelhető, hogy a növények árai erőteljesen, az állati termékeké valamivel kiegyensúlyozottabban ugrálnak. A magyar agrárak nagyobb mozgása részben a birtokszerkezetből – az önálló, nem szövetkezett kistermelők mindig kiszolgáltatottabbak, mint a nagyok és az integráltak -, részben a fejletlenebb pénzügyi rendszerből adódnak.

Főbb mezőgazdasági termékek árindexei, előző év azonos hó = 100

Forrás: EC DG Agriculture and Rural Development

A mezőgazdaság tehát – részben az egyre változékonyabb klíma, részben az agráriumba előszeretettel beavatkozó politika miatt - az iparnál, szolgáltatásnál jóval kockázatosabb üzlet. Ez nem magyar sajátosság. Azonban éppen emiatt a kockázat kezelésének is kialakultak már a jó gyakorlatai. Ezek egy része – pl. a határidős ügyletek, a közraktárak – már hazánkban is megjelent, de a gazdálkodók széles köre nem él velük, hanem egyedi megoldásokkal – időnként szerződészegésig is elmenő trükkökkel – magában próbál védekezni az agrárpiac ingadozásai ellen, sőt a határidős ügyleteket tavaly télen még meg is nehezítette a törvényhozás. Az újonnan felállt Nemzeti Agrárgazdasági Kamara például alkalmas lehetne akár arra is, hogy tárgyalásokat szervezzen a termelők, a kereskedők, a bankok és az agrárkormányzat képviselői között a megfelelő technikák kidolgozásáról és hazai meghonosításáról, elterjesztéséről; s megakadályozza, hogy jó szándékú, de hatástanulmányokkal alá nem támasztott egyéni képviselői indítványok tovább rontsák a piaci szereplők helyzetét. A piaczaró állami beavatkozás helyett a szereplők gyakran maguk is meg tudják oldani a problémáikat.

GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT.

1092. Budapest, Ráday u. 42-44.

Telefon: 06-1-318-1284

E-mail: gki@gki.hu; pal.katalin@gki.hu

További információk: Némethné Pál Katalin, kutatásvezető